

احکام مبتلا به نموداری

محسن صبوری فیروزآبادی

سرشناسه: صبوری فیروزآبادی، محسن، ۱۳۶۱.
عنوان و پدید آورنده: احکام مبتلا به نموداری / نویسنده محسن صبوری فیروزآبادی.
مشخصات نشر: قم، آبات ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری: ۱۸۱ صفحه
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۷۰۹-۵-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: فقه جعفری - رساله عملیه
رده‌بندی کنگره: BP ۱۸۳/۹
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۴۲۲
شماره کتاب شناسی ملی: ۶۱۱۲۳۰۷

انتشارات آبات

۰۹۱۰۷۷۱۷۱۸۷

شناسنامه

عنوان کتاب: ..... احکام مبتلا به نموداری
نویسنده: ..... محسن صبوری فیروزآبادی
ناشر: ..... آبات
تیراژ: ..... ۵۰۰ جلد
قیمت: ..... ۲۵۰۰۰ تومان
نوبت چاپ: ..... چاپ اول / ۱۳۹۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۱۳	.....مقدمه
۱۵	.....احکام تقلید
۱۶	.....تعریف تقلید
۱۶	.....شرائط کلی مرجعیت
۱۶	.....تشخیص علمیت
۱۶	.....حجیت "ظن و احتمال" در علمیت
۱۷	.....چند نمونه برای حصول ظن یا احتمال علمیت
۱۷	.....بقاء بر تقلید میت
۱۸	.....منابع فتوایی مراجع عظام
۱۹	.....احکام نجاسات
۲۰	.....بول و غائط حیوانات
۲۰	.....خون در تخم مرغ
۲۱	.....کشمش پخته شده
۲۱	.....حکم الک صناعتی و طبی
۲۱	.....نجاست کفار
۲۲	.....اهل کتاب
۲۲	.....یک استثناء در نحوه نجس شدن
۲۲	.....تعدد واسطه در نجاست
۲۳	.....خوراندن غذای نجس به اطفال
۲۳	.....میزان آب کر
۲۳	.....تطهیر منتجس به بول طفلی که غذا خور نشده است
۲۴	.....تطهیر لباس نجس با ماشین لباسشویی اتوماتیک
۲۵	.....نحوه تطهیر اشیاء
۲۷	.....احکام وضو
۲۸	.....تعداد شستن اعضا
۲۸	.....مانعیت لاک نسبت به غسل و وضو
۲۸	.....مسح منکوس سر
۲۸	.....مسح سر با دست چپ
۲۹	.....حد مسح سر
۲۹	.....حد مسح پا
۲۹	.....مسح منکوس پا
۲۹	.....مسح هر دو پا با یک دست
۲۹	.....مسح هم زمان پا
۳۰	.....تکلیف شخص مسلوس و مبطون
۳۱	.....دیدن مانع در اعضاء، بعد از وضو
۳۱	.....تکلیف فاقد الطهورین
۳۱	.....مس اسامی معصومین (ع)
۳۲	.....مس ضمیری که به خداوند بر می گردد
۳۲	.....برخی موارد لزوم تیمم در کنار وضوی جبیره ای

۳۳ ..... احکام غسل

۳۴ ..... غسلهای واجب

۳۴ ..... غسل برای قضای نماز آیات

۳۴ ..... ترتیب در غسل

۳۵ ..... کفایت انواع غسلها از وضو

۳۵ ..... کفایت غسلهای واجب از یکدیگر

۳۶ ..... غسل جنابت در حال حیض

۳۶ ..... راه های ثبوت جنابت

۳۷ ..... حدث اصغر در بین غسل

۳۷ ..... شستن موهای بلند

۳۸ ..... جریان قاعده فراغ و تجاوز در غسل

۳۹ ..... احکام حیض

۴۰ ..... چند قاعده کلی در حیض

۴۰ ..... لزوم جاری شدن خون

۴۰ ..... حکم طهر مختل

۴۱ ..... سن پائستگی

۴۱ ..... خواندن سوره هایی که سجده واجب دارند

۴۱ ..... حکم کفاره جماع در حال حیض

۴۲ ..... میزان کفاره جماع در حال حیض

۴۲ ..... نزدیکی در دبر، در حال حیض

۴۲ ..... زنی که رحم او را خارج نموده اند

۴۳ ..... نحوه محاسبه روزهای عادت

۴۴ ..... احکام استحاضه

۴۵ ..... اقسام استحاضه

۴۵ ..... لزوم تاخیر نماز تا زمان پاکی

۴۵ ..... روزه زن مستحاضه

۴۶ ..... جماع با مستحاضه

۴۶ ..... ورود مستحاضه به مسجد

۴۶ ..... خواندن نماز قضا در زمان استحاضه

۴۷ ..... احکام نفاس

۴۸ ..... حکم خونهای پس از زایمان

۴۸ ..... حکم خونی که پس از سقط دیده می شود

۴۸ ..... حکم خونهایی که پس از عمل سزارین دیده می شود

۴۹ ..... احکام تیمم

۵۰ ..... چیزهایی که تیمم بر آنها صحیح است

۵۱ ..... نحوه انجام تیمم

۵۱ ..... مسح روی ابروها در تیمم

۵۱ ..... پاک بودن اعضاء تیمم

۵۲ ..... احکام اموات

۵۳	..... برگرداندن محتضر و میت به سمت قبله
۵۴	..... سن و جوب غسل، حنوط، کفن و نماز بر طفل
۵۴	..... نماز میت بر دیوانه
۵۵	..... غسل دادن جنس مخالف
۵۵	..... نحوه تیمم دادن میت
۵۵	..... غسل جبیره میت
۵۶	..... اطلاع از باطل بودن برخی از واجبات میت، پس از دفن
۵۷	..... احکام نماز
۵۸	..... انتهاء وقت نماز ظهر و عصر
۵۸	..... ابتدا وقت نماز مغرب و عشاء
۵۹	..... انتهاء وقت نماز مغرب و عشاء
۶۰	..... وقت فضیلت نمازهای یومیه
۶۱	..... وقت نافله صبح
۶۱	..... وقت نافله ظهر
۶۲	..... وقت نافله عصر
۶۲	..... وقت نافله مغرب
۶۲	..... وقت نافله عشاء
۶۳	..... وقت نافله شب
۶۳	..... رعایت ترتیب در نماز قضا
۶۳	..... ورود کافر به مسجد
۶۴	..... جهل به قبله
۶۵	..... جواز نماز معذور در اول وقت
۶۵	..... نماز نیابتی
۶۶	..... نماز با لباس نجس
۶۷	..... نماز با لباس غصبی
۶۸	..... عدول از نماز واجب به نافله
۶۸	..... عدول از نماز جماعت
۶۹	..... تساوی یا جلوتر بودن زن از مرد
۶۹	..... دعا به غیر عربی
۶۹	..... ارکان نماز
۷۰	..... کم یا زیاد نمودن واجبات نماز
۷۱	..... لزوم خواندن سوره کامل در نماز
۷۱	..... سوره هایی که با هم خوانده می شوند
۷۱	..... تعداد تسبیحات اربعه
۷۱	..... تعداد ذکر در رکوع و سجده
۷۲	..... برخی از شکهای مبتلا به و حکم آنها
۷۳	..... موارد لزوم سجده سهو
۷۴	..... احکام نماز جماعت
۷۵	..... امامت زن برای زن
۷۵	..... نحوه قرار گرفتن امام و مأموم زن
۷۵	..... معنای عدالت امام
۷۵	..... کاشفیت حسن ظاهر از عدالت

۷۶	.....	حائل شدن شیشه
۷۷	.....	حکم نرسیدن به رکوع امام
۷۷	.....	شک در رسیدن به رکوع اول
۷۸	.....	اقتدا به امام معذور
۷۹	.....	فرادی شدن نماز صف قبل
۸۰	.....	احکام نماز آیات
۸۱	.....	تاخیر انداختن نماز آیات در خسوف و کسوف
۸۱	.....	نحوه تقسیم آیات سوره در نماز آیات
۸۲	.....	حکم کسی که متوجه وقوع زلزله نشده است
۸۲	.....	حکم کسی که متوجه کسوفین نشده است
۸۲	.....	ترک عمدی نماز آیات
۸۳	.....	احکام نماز جمعه
۸۴	.....	حکم نماز جمعه در زمان غیبت
۸۴	.....	تقدیم خطبه ها بر اذان
۸۵	.....	امامت مسافر در نماز جمعه
۸۵	.....	حکم سخن گفتن میان خطبه ها
۸۶	.....	احکام مسافر
۸۷	.....	شرائط معتبر در شکسته شدن نماز
۸۷	.....	مسافت شرعی
۸۸	.....	مسیری که رفت و برگشت آن متفاوت است
۸۸	.....	مسأله بلاد کبیره
۸۹	.....	سفر فرزند بدون رضایت پدر
۸۹	.....	سفر زن بدون رضایت شوهر
۸۹	.....	اقسام کثیر السفر
۹۰	.....	کثیر السفری که نماز او کامل است
۹۱	.....	میزان در صدق کثیر السفر
۹۲	.....	زمان فعلیت یافتن کثرت سفر
۹۲	.....	اقامت ده روزه در بین سفرهای کثیر
۹۳	.....	ملاک در حد ترخص
۹۳	.....	قواطع سفر
۹۳	.....	اقسام وطن
۹۴	.....	تعریف وطن اصی
۹۴	.....	تعریف وطن اتخاذی
۹۴	.....	زمان فعلیت یافتن وطن اتخاذی
۹۵	.....	تعدد وطن
۹۵	.....	وطن حکمی
۹۵	.....	معیار تحقق وطن حکمی
۹۶	.....	اعراض از وطن
۹۶	.....	وطن شرعی
۹۷	.....	خروج از محل اقامت ده روزه
۹۸	.....	نحوه محاسبه ۱۰ روز شرعی

۹۸	حالات مسافر نسبت به قصد ده روز
۹۹	حالات وقوع اشتباه در شکسته و تمام خواندن نماز
۱۰۰	مواضع تخییر
۱۰۰	حکم نماز قضای مسافر
۱۰۱	خواندن نوافل در سفر
۱۰۲	احکام روزه
۱۰۳	وقت نیت روزه
۱۰۴	اخلال به نیت در روزه واجب معین
۱۰۵	تزریق آمپول و سرم
۱۰۵	تزریق خون به روزه دار
۱۰۵	فرو بردن خلط، در حال روزه
۱۰۶	ریختن قطره در چشم
۱۰۶	فرو بردن سر در آب
۱۰۶	شنا با کلاه غواصی
۱۰۶	وقت افطار روزه
۱۰۷	بقاء بر جنابت در روزه رمضان
۱۰۷	ترک عمدی غسل تا تنگ شدن وقت در رمضان
۱۰۸	بقاء بر جنابت در قضای رمضان
۱۰۹	بقاء بر جنابت در بقیه روزه ها
۱۱۰	بقاء بر حیض و نفاس
۱۱۱	شرط صحت روزه مستحاضه
۱۱۱	لزوم تحفظ مستحاضه از خروج خون
۱۱۲	موارد کفاره جمع
۱۱۲	خوردن روزه قضا
۱۱۳	گرفتن روزه مستحبی با وجود روزه واجب
۱۱۳	نذر نمودن روزه مستحبی با وجود داشتن قضا
۱۱۴	پرداخت کفاره روزه به سادات
۱۱۴	مصارف فطریه
۱۱۴	پرداخت مَدّ طعام توسط زن باردار و شیرده
۱۱۵	کفاره تاخیر برای زن باردار و شیرده
۱۱۵	قضای روزه برای زن باردار و شیرده
۱۱۶	خارج نمودن فطریه از محل زندگی
۱۱۶	فطریه مهمان یک شب
۱۱۶	رویت هلال با چشم مسلح
۱۱۷	اثبات اول ماه به واسطه حکم حاکم
۱۱۷	کفایت رویت هلال در یک شهر از رویت در شهرهای دیگر
۱۱۸	احکام اعتکاف
۱۱۹	اعتکاف در غیر مساجد اربعه
۱۱۹	محرمات اعتکاف
۱۱۹	بوئیدن عطریات
۱۲۰	مبطلات اعتکاف
۱۲۱	کفاره باطل کردن اعتکاف

۱۲۲ ..... احکام زکات

- ۱۲۳ ..... نصاب غلات
۱۲۳ ..... نصاب طلای مسکوک
۱۲۳ ..... زکات سکه طلا
۱۲۴ ..... نصاب نقره
۱۲۴ ..... نصاب گاو
۱۲۵ ..... نصاب گوسفند
۱۲۵ ..... نصاب شتر
۱۲۶ ..... وقت واجب شدن زکات
۱۲۷ ..... زمان وجوب پرداخت زکات

۱۲۸ ..... احکام خمس

- ۱۲۹ ..... خمس هدیه
۱۲۹ ..... سرمایه
۱۳۰ ..... خمس اموال طفل
۱۳۰ ..... خمس جهیزیه
۱۳۱ ..... وسائلی که داماد تدریجا تهیه می کند
۱۳۱ ..... شمسی بودن سال خمس
۱۳۱ ..... خمس پس انداز
۱۳۲ ..... خمس ارث
۱۳۲ ..... خمس مهریه ای که زن دریافت نموده و تا سال خمس باقی مانده
۱۳۲ ..... زمان حلیت تصرف در متعلق خمس
۱۳۳ ..... خروج مؤونه از مؤونه بودن
۱۳۳ ..... لزوم اذن مرجع در پرداخت خمس

۱۳۴ ..... احکام نذر

- ۱۳۵ ..... لزوم خواندن صیغه نذر
۱۳۵ ..... شرط بودن اجازه پدر در انعقاد نذر فرزند
۱۳۶ ..... اشتراط اجازه شوهر در انعقاد نذر
۱۳۶ ..... كفاره شکستن نذر

۱۳۷ ..... احکام عقد دائم و موقت

- ۱۳۸ ..... خواندن صیغه عقد به غیر عربی
۱۳۸ ..... لزوم تعیین مهریه
۱۳۸ ..... لزوم اذن پدر یا جد پدری
۱۳۹ ..... ازاله بکارت با زنا و...
۱۳۹ ..... ازاله بکارت بواسطه پریدن یا تصادف
۱۳۹ ..... محرمیت نامادری و ناپدری
۱۴۰ ..... اخلال به مهریه یا مدت در عقد موقت
۱۴۰ ..... صحت عقد ۹۹ ساله
۱۴۱ ..... ازدواج با اهل سنت
۱۴۲ ..... ازدواج با کافر
۱۴۳ ..... ازدواج موقت با زن زرتشتی
۱۴۳ ..... ازدواج با زانیه

۱۴۴	حقوق مرد و زن در عقد دائم
۱۴۴	اذن شوهر در جلوگیری از بارداری
۱۴۵	احکام طلاق
۱۴۶	شرائط زن در هنگام طلاق
۱۴۶	استثنائات صحت طلاق در حال حیض
۱۴۶	استثنائات صحت طلاق در طهر موقت
۱۴۶	شرائط صیغه طلاق
۱۴۷	اقسام طلاق
۱۴۷	بعضی از احکام طلاق رجعی
۱۴۸	احکام عده
۱۴۹	اسباب لزوم عده
۱۵۰	میزان عده
۱۵۰	زندهایی که عده متفاوت دارند
۱۵۱	زندهایی که عده بر آنها لازم نیست
۱۵۲	احکام مالی
۱۵۳	سپرده گذاری در بانک
۱۵۴	گرفتن وام از بانک
۱۵۴	خرید و فروش چک
۱۵۵	حق معنوی در سی دی و کتاب
۱۵۵	جواز پس گرفتن هدیه
۱۵۶	محاسبه نرخ تورم در دیون (مانند: مهریه، مال مغضوب و ...)
۱۵۶	معامله با بهایی
۱۵۶	قبول نمودن هدیه از بهایی
۱۵۷	وظیفه مقصر در تصادف
۱۵۷	ملکیت پول قرض گرفته شده در ربا
۱۵۷	ربا میان والدین و فرزندان و ربا میان زوجین
۱۵۸	احکام دیات
۱۵۹	دیه ضرب
۱۵۹	اقسام قتل
۱۶۰	حکم اقسام قتل
۱۶۰	کفاره قتل
۱۶۱	احکام نگاه، پوشش و نامحرم
۱۶۲	پوشش زن در مقابل نامحرم
۱۶۲	پوشاندن ابروی اصلاح شده
۱۶۲	پوشاندن انگشتر
۱۶۲	پوشاندن ناخن بلند در مقابل نامحرم
۱۶۳	پوشش زن در برابر زن
۱۶۳	خندیدن در مقابل نامحرم
۱۶۳	نگاه به بدن زنهای مسن
۱۶۴	نگاه به زن نامحرم

۱۶۴	پوشیدن لباس آستین کوتاه
۱۶۵	نگاه کردن زن به مرد آستین کوتاه
۱۶۵	دست دادن با نامحرم با وجود دستکش
۱۶۵	استعمال عطر که در معرض استشمام نامحرم باشد
۱۶۵	دو چرخه سواری بانوان
۱۶۶	احکام غیبت
۱۶۷	گرفتن حلالیت از غیبت شونده
۱۶۷	لزوم اعاده حیثیت غیبت شونده
۱۶۸	استغفار برای غیبت شونده
۱۶۸	حرمت استماع غیبت
۱۶۸	لزوم رد غیبت و دفاع از غیبت شونده
۱۶۹	غیبت از متجاهر به فسق
۱۶۹	غیبت مظلوم از ظالم
۱۷۰	غیبت به جهت مصلحت مشورت گیرنده
۱۷۰	غیبت به جهت نهی از منکر
۱۷۰	تبیین انحرافات افراد گمراه کننده نزد دیگران
۱۷۱	غیبت به جهت دفع ضرر از غیبت شونده
۱۷۲	احکام دروغ
۱۷۳	دروغ شوخی
۱۷۳	توریه
۱۷۳	مبالغه در گفتار
۱۷۴	دروغ گفتن به جهت دفع ضرر (دروغ مصلحتی)
۱۷۴	دروغ به جهت اصلاح بین افراد
۱۷۴	جواز دروغ گفتن به خانواده
۱۷۵	دروغ در نوشتار
۱۷۵	حکم دروغ بوسیله اشاره
۱۷۵	تعارف غیر واقعی
۱۷۶	حکم خلف و عده
۱۷۶	کبیره بودن دروغ
۱۷۷	مسائل متفرقه
۱۷۸	بازی با شطرنج
۱۷۸	بازی با پاسور
۱۷۸	حکم نقاشی
۱۷۹	مجسمه سازی
۱۷۹	قمه زنی
۱۷۹	پیوند اعضا
۱۸۰	استماع موسیقی
۱۸۰	حکم غنا
۱۸۱	حکم رقص
۱۸۱	شرکت در عروسیها
۱۸۱	تراشیدن ریش

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين. و صلى الله على سيدنا محمد و آله الطاهرين. واللجنة الدائمة على اعدائهم اجمعين من الآن الى قيام يوم الدين.

بر اساس آيات قرآن كريم، هدف از خلقت انسان، عبوديت و بندگي مي باشد؛ «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»^۱. لذا- از آنجا كه واژه "عبوديت" در زبان عربي به معنای اطاعت، خضوع و گردن نهادن می باشد^۲ - می توان گفت كه انسان، هنگامی در مسیر صحیح زندگانی قرار گرفته و به هدف خلقت نزدیک می شود كه در برابر فرمان های الهی مطیع بوده و باید ها و نیاید های شرعی را امتثال نماید؛ «وَأَنِ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»^۳

بدیهی است كه امثال اوامر الهی و اجتناب از معاصی، متوقف بر شناخت احكام شرعی این واجبات و محرمات می باشد. لذا در روایات معصومین (ع) سفارش فراوانی نسبت به یادگیری احكام شرعی شده است؛ مرحوم شیخ حرّ عاملی در كتاب شریف وسائل الشیعة از وجود مقدس امام صادق (ع) نقل نموده اند كه آن حضرت فرمودند: «حَبِيبٌ فِي حَلَالٍ وَ حَرَامٍ تَأْخُذُهُ مِنْ صَادِقٍ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا مِنْ ذَهَبٍ وَ فِضَّةٍ» تنها يك حديث كه درباره حلال و حرام الهی از شخصی راستگو بیاموزی، برای تو از تمام دنیا و هر چه طلا و نقره در آن است، بهتر است.^۴ همچنین در كتاب محاسن برقی از رسول اعظم حضرت محمد مصطفی (ص) نقل شده كه فرمودند: «أَفْ لِكُلِّ مُسْلِمٍ لَا يَجْعَلُ فِي كُلِّ جُمُعَةٍ يَوْمًا يَتَفَقَّهُ فِيهِ أَمْرٌ دِينِيهِ وَ يَسْأَلُ عَنْ دِينِهِ» اف بر هر مسلمانی كه روز جمعه خود را به سوالات دینی خود اختصاص نمی دهد.^۵

از این رو فقهاء عظیم الشان، یادگیری احكام مبتلابه و مورد نیاز مكلف را بر او، واجب شمرده اند؛ مرحوم امام (قدس سره الشریف) در مساله یازده از رساله توضیح المسائل می فرمایند: «مسائلی را كه انسان غالباً به آنها احتیاج دارد، واجب است یاد بگیرد».^۶ لذا و با توجه به اهمیت یادگیری احكام شرعی مورد ابتلا و وجود مشکلاتی همچون: اختلاف گسترده فتاوا و دشواری دسترسی به بسیاری از احكام مبتلابه، كتاب حاضر، جهت تسهیل دستیابی پاسخگویان محترم به احكام مورد ابتلای مكلفین و نظرات مختلف مراجع معظم، به شیوه نموداری تدوین گردید.

برخی از مزایای این كتاب به شرح ذیل می باشد:

۱. استفاده از روش شاخه ای و نموداری كه موجب تسهیل دستیابی به مسائل می گردد؛
۲. در بر داشتن فتاوی عموم مراجع معظم تقلید؛
۳. دقت در صحت مطالب و ذكر دقیق منابع؛
۴. ذكر نمودن بسیاری از مسائل مهم فقهی كه در رساله های عملیه مطرح نشده است.

امید است كه این عمل قلیل، مورد قبول پروردگار متعال قرار گرفته و وجود مقدس بقیة الله الاعظم (ارواحنا لتراب مقدمه الفداء) این خدمت ناچیز به محضر سربازان حضرتش را از این بنده كمترین بپذیرند. «يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَ أَهْلْنَا الضُّرُّ وَ جِنَّا بِيضَاعَةٌ مُزْجَاةٌ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ».

قم مقدسه

محسن صیوری فیروزآبادی

۱۲/ جمادی الثانی/ ۱۴۴۱

^۱ و من جن و انس را نیافریدم جز برای آنكه مرا عبادت كنند. (ذاریات: ۵۶).
^۲ ر.ك جوهری، اسماعیل بن حماد، الصباح، ج ۲، ص ۵۰۳، محمد بن مكرم، ابن منظور، لسان العرب، ج ۳، ص ۲۷۲، فیومی، احمد بن محمد، المصباح المنیر، ج ۲، ص ۳۸۵.
^۳ و اینکه مرا بندگی كنید كه این همان صراط مستقیم است (یس: ۶۱).
^۴ وسائل الشیعة، ج ۲۷، ص ۹۹، باب وجوب العمل باحادیث النبی، ح ۳۳۳۱۵.
^۵ المحاسن، ج ۱، ص ۲۲۵، باب فرض طلب العلم، ح ۴.
^۶ ر.ك توضیح المسائل سیزده مرجع، ج ۱، ص ۲۴، مساله ۱۱.